

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

Ing. Štefan Miklós

November 2009

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

STRATÉGIA ENERGETICKEJ BEZPEČNOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stratégia energetickej bezpečnosti SR s výhľadom do roku 2030 bola schválená vládou SR 15. októbra 2008 uznesením vlády č. 732/2008

Bola vypracovaná Ministerstvom hospodárstva SR so zapojením širokej odbornej verejnosti

Energetická bezpečnosť je súčasťou národnej bezpečnosti a je jedným z nástrojov zabezpečenia suverenity, politickej nezávislosti a ekonomickej bezpečnosti štátu

Cieľom tohto strategického dokumentu je:

dosiahnuť konkurencieschopnú energetiku, ktorá zabezpečí, spoľahlivú a efektívnu dodávku všetkých foriem energie za prijateľné ceny s prihliadnutím na ochranu odberateľa ochranu životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj, bezpečnosť zásobovania a technickú bezpečnosť

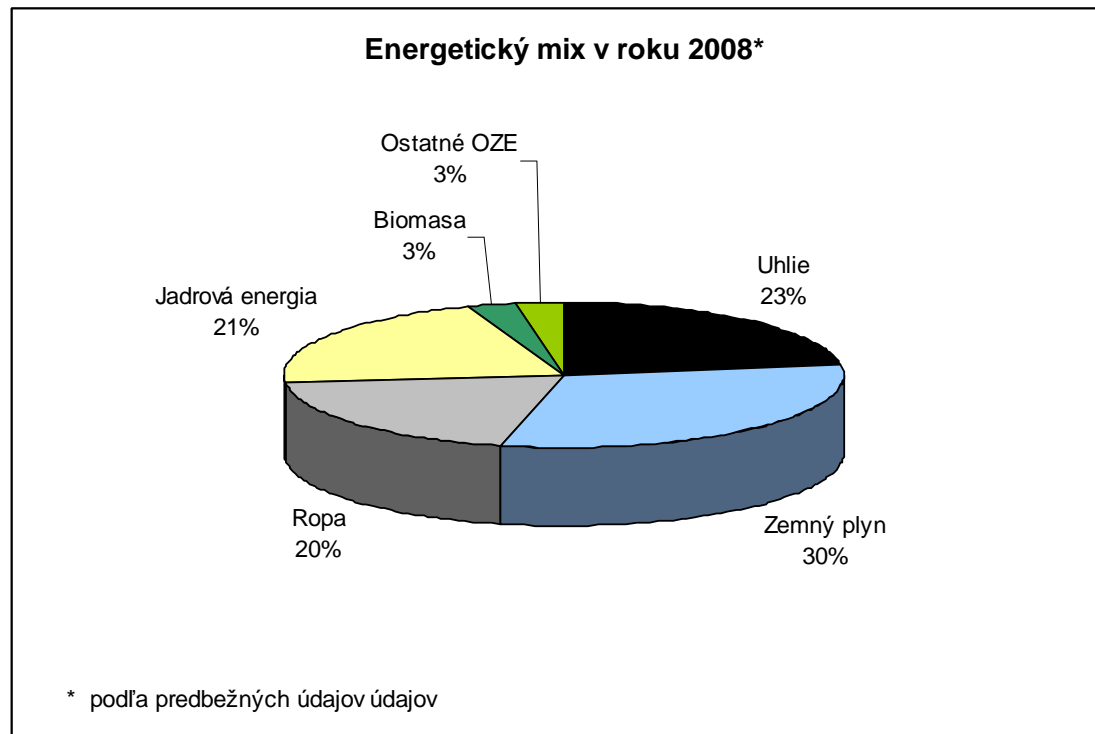
Energetická bezpečnosť je v stratégii analyzovaná a popísaná z hľadiska bezpečnosti zásobovania jednotlivými druhmi energií - uhlím, ropou, zemným plynom, elektrinou a teplom Dokument venuje veľkú pozornosť aj energetickej efektívnosti, legislatíve i stavom núdze

SEB SR sa nachádza na internetovej stránke MH SR

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

ENERGETICKÝ MIX SR

Podiel jednotlivých druhov palív na celkovej potrebe energií

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

PRIORITY STRATÉGIE ENERGETICKEJ BEZPEČNOSTI SR

Priority SEB SR:

- Spoľahlivé, environmentálne prijateľné a ekonomicky efektívne zásobovanie energiou
- Znižovanie závislosti od dovozu fosílnych palív
- Zvyšovanie využívania obnoviteľných zdrojov energie, najmä vodných tokov, biomasy, geotermálnej energie a slnečnej energie
- Využívanie domácich primárnych energetických zdrojov na výrobu elektriny a tepla na ekonomicky efektívnom princípe v súlade so surovinovou politikou – uhlia a domácich zásob uránových rúd pre zníženie závislosti na dovoze energií
- Podpora využívania zdrojov s kombinovanou výrobou elektriny a tepla
- Zavádzanie nových technológií, inovácií a najlepších dostupných techník v energetike
- Znižovanie závislosti dodávok energie z rizikových oblastí a diverzifikácia zdrojov, ako aj dopravných ciest
- Bezpečné zásobovanie hospodárstva ropou, zemným plynom, teplom a elektrinou

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

UHLIE

Hnedé uhlie a lignit - spolu s biomasou a hydroenergetickým potenciálom patria medzi najdôležitejšie energetické zdroje Slovenska nakoľko významne znižujú našu energetickú závislosť od dovozu palív

Priemerná spotreba hnedého uhlia a lignitu SR predstavuje cca 3 mil. ton/rok

Domáca ťažba hnedého uhlia a lignitu dosahuje v priemere 2,5 mil. t/rok

Rozdiel sa dováža najmä z ČR

Vyššie 90 % domácej ťažby hnedého uhlia a lignitu sa spaľuje v Elektrárni Nováky (SE a.s.)

V SR sú 3 banské spoločnosti:

- Hornonitrianske bane Prievidza a.s. - bane: Nováky, Cígeľ, Handlová (85 % ťažby- 2 mil. t)
- Baňa Dolina a.s. - bola predĺžená ťažba do roku 2012 na vyťaženie zhruba 450 tisíc ton uhlia
- Baňa Záhorie a.s. Čáry – vyrovnaná ťažba cca 500 tis. ton/rok

V uplynulých 10 rokoch nastal trend znižovania objemu ťažby

V Novákoch otvorili nové ložisko hnedého uhlia s objemom 7,2 mil. ton s výhľadom vyťaženia zásob do 2023.

Čierne uhlie sa u nás neťaží – dováža sa ročne na úrovni 5 mil. ton najmä z RF

ČU sa spaľuje najmä v Elektrárni Vojany I. (4 x 110 MW)

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

ROPA

Závislosť Slovenska na dovoze ropy z Ruskej federácie je 99 %

Dodávky ropy sú zabezpečované RF do konca roka 2014 v objeme do 6 mil. ton ropy ročne

Spracovateľská kapacita rafinérie Slovnaft je 6,1 mil. ton/rok

Možnosti zabezpečenia surovej ropy pre SR

Základným variantom dodávky ropy zostáva naďalej z Ruskej federácie cez ropovod Družba

Alternatívnym variantom sú dopravné trasy:

- ropovod Adria z terminálu Omišalj (Chorvátsko) cez Maďarsko
- ropovod Odesa- Brody - Družba - preprava ropy z Kaspického regiónu
- ropovodné prepojenie Bratislava – Schwechat – memorandum o spolupráci - problémy

V zmysle smernice Európskej rady a minimálne (núdzové) zásoby ropy a ropných výrobkov členských štátov majú byť udržiavané na úrovni 90 dní priemernej dennej spotreby

Slovensko splňuje tento záväzok - máme zásoby na 92 dní

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

ZEMNÝ PLYN

Spotreba zemného plynu Slovenska je na úrovni cca 6 mld. m³

Zhruba 98 % spotreby zemného plynu sa dováža - domáca ťažba pokrýva do 2 % spotreby

V roku 2008 bola podpísaná zmluva na dodávku plynu z RF pre SR na obdobie 20 rokov

Kapacita našich podzemných zásobníkov je 3 mld. m³ – potenciálne možnosti 11 mld. m³

Stratégia v plynárenstve je zameraná na diverzifikáciu zdrojov a dopravných ciest za účelom zníženia závislosti od jedného dodávateľa - Ruska

Je potrebné vytvoriť podmienky pre zapojenie SR do medzinárodných plynárenských projektov, ako sú: Nabucco, Južný prúd (South Stream), resp. Severný prúd (Nord Stream)

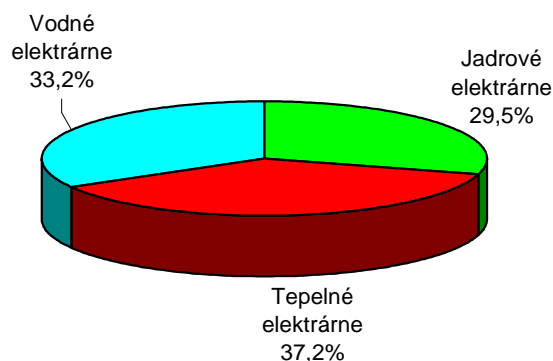
Ďalšie strategické projekty na zvyšovanie energetickej bezpečnosti:

- reverzný chod Slovensko – Česká republika
- reverzný chod Slovensko - Rakúsko
- plynovodné prepojenie Slovensko - Maďarsko
- budovanie podzemných zásobníkov – vo výstavbe je PZZP Láb 500 mil. m³ (Križovany)
- prieskum lokalít pre ďalšie PZZP – Veľké Kostoľany, Čechynce, Cífer

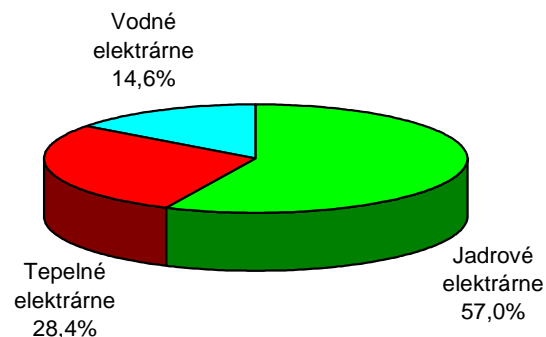
Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

ELEKTRINA

Podiel jednotlivých druhov zdrojov SR na inštalovanom výkone a ročnej výrobe v roku 2008

Inštalovaný výkon

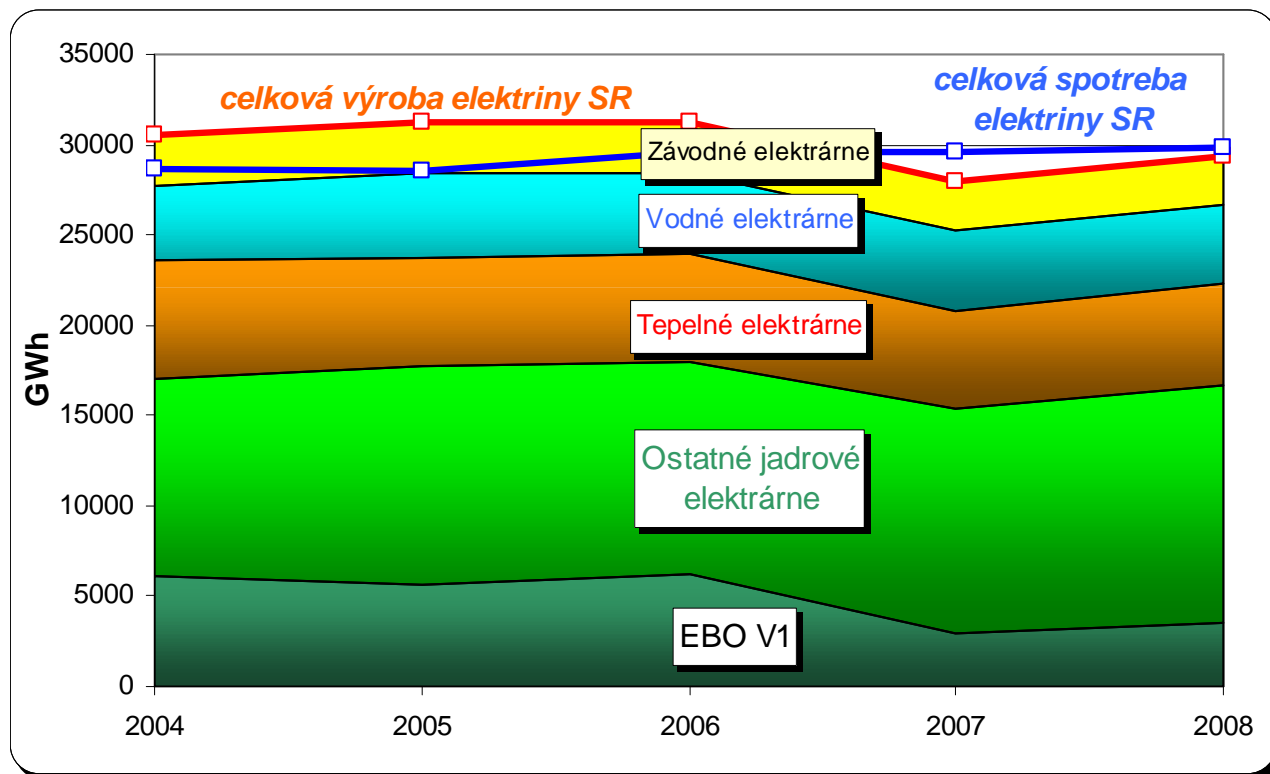

Výroba elektriny

- ✓ Inštalovaný výkon elektrární: 7 453 MW (01/2009: **7 013 MW**)
- ✓ Celková spotreba elektriny: 29 830 GWh
- ✓ Celková výroba elektriny: 29 309 GWh
- ✓ Import saldo 521 GWh (1,7 %)

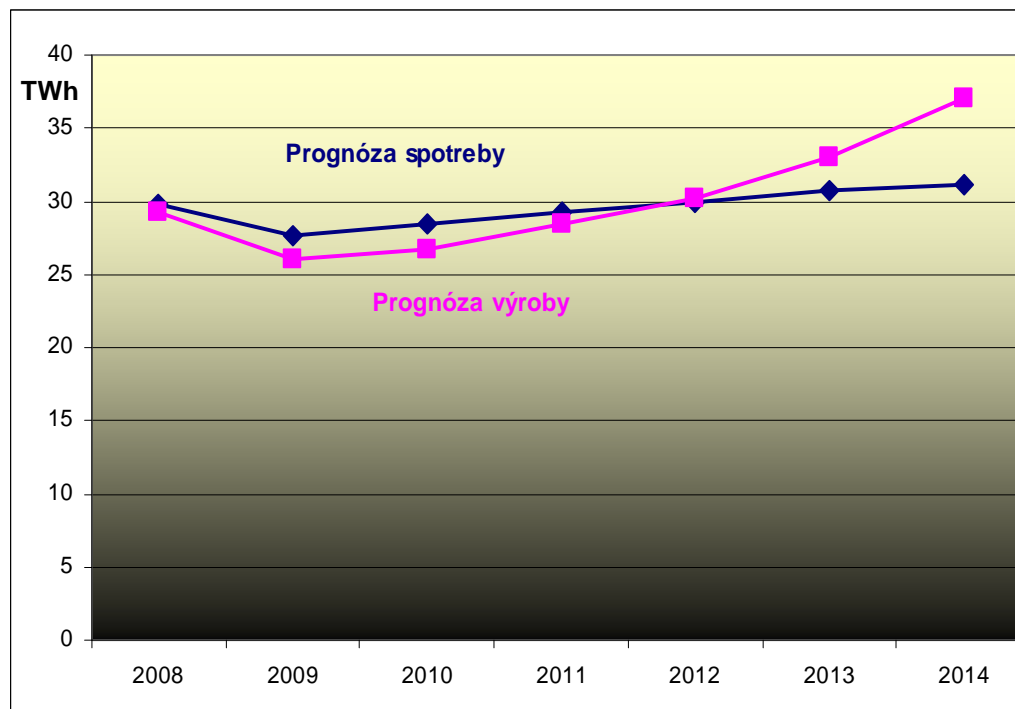
Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

BEZPEČNOSŤ ZÁSOBOVANIA ELEKTRINOU

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

BEZPEČNOSŤ ZÁSOBOVANIA ELEKTRINOU

Očakávané importsaldo v tomto roku, aj budúci rok je približne 1,7 TWh

Priemerný ročný rast spotreby elektriny sa očakáva okolo 1,6 % do roku 2025 – referenčný scenár

Podľa prognóz spotreba elektriny dosiahne úroveň roku 2008 až okolo roku 2012

SR sa stane zase exportérom elektriny po roku 2012 po spustení PPC Malženice a 3. bloku EMO do prevádzky

Po uvedení 4. bloku EMO (2013) v roku 2014 bude naša exportná schopnosť ďalej zvýšená (6 TWh)

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

BEZPEČNOSŤ ZÁSOBOVANIA ELEKTRINOU

Hlavným cieľom elektroenergetiky je zabezpečenie vyrovnanej bilancie výroby a spotreby, resp. zabezpečenie sebestačnosti v zásobovaní elektrinou

Opatrenia na zabezpečenie tohto cieľa:

Zdroje

- zachovanie vyváženého energetického mixu - jadrové, tepelné a vodné elektrárne plus OZE
- zvýšenie výkonu existujúcich elektrární - rekonštrukcia, obnova a modernizácia (JE 180 MW)
- výstavba nových elektrární s vysokou účinnosťou (PPC Malženice 58 %)

Prenosová sústava

- posilnenie kapacity existujúcich prenosových vedení – náhrada 220 kV 400 kV vedením
- zabezpečenie vyvedenia výkonu z nových elektrární
- vybudovanie nových cezhraničných prepojení
- modernizácia distribučnej sústavy – 110 kV

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

BEZPEČNOSŤ ZÁSOBOVANIA ELEKTRINOU

Ku koncu rokov 2006 a 2008 boli odstavené obidva bloky jadrovej elektrárne V1 J.Bohunice Slovensko je od roku 2007 dovozcom elektriny, preto potrebuje nové zdroje.

V súčasnosti sú realizované nasledovné prioritné stavby:

- dostavba 3. a 4. bloku JE Mochovce - 880 MW - začatie prevádzky 2012 a 2013
- paroplynový cyklus Malženice - 436 MW - uvedenie do prevádzky koniec 2010
- špičková elektráreň Panické Dravce pri Lučenci 50 MW – prevádzka koncom roka 2009

Pripravuje sa realizácia elektrární s paroplynovým cyklom: Považská Bystrica 57 MW, Nitra 54 MW Sú ohlásené zámery veľkých projektov s PPC: Slovnaft, Košice, Zem. Kostol'any, Žilina, Vojany

Pripravuje sa aj výstavba menších zdrojov s kombinovanou výrobou elektriny a tepla: Bratislava

Je plánovaná aj výstavba vodných elektrární na Váhu: VE Sered' 51 MW a Nezb. Lúčka 18 MW Pripravuje sa realizácia MVE na rieke Hron s výkonom od 1 do 2,5 MW

Projekt prečerpávacej vodnej elektrárne Ipeľ - 600 MW je stále súčasťou dlhodobého rozvojového plánu SE a.s. s rokmi realizácie 2015 - 20

Výstavba novej jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach sa pripravuje na roky 2014 - 20 Jadrová a vyradovacia spoločnosť a.s. a ČEZ a.s. majú založiť spoločný podnik na zabezpečenie výstavby v ktorom štát bude mať 51%, majoritný podiel akcií.

Inštalovaný výkon nového zdroja má byť až do 1700 MW.

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

Paroplynová elektrárň Malženice 436 MW – stav realizácie 12. november 2009

<http://www.eon-elektrarne.com/webcam/malzenice.jpg>

Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

BEZPEČNOSŤ ZÁSOBOVANIA ELEKTRINOU

Plánované vnútrozemské vedenia:

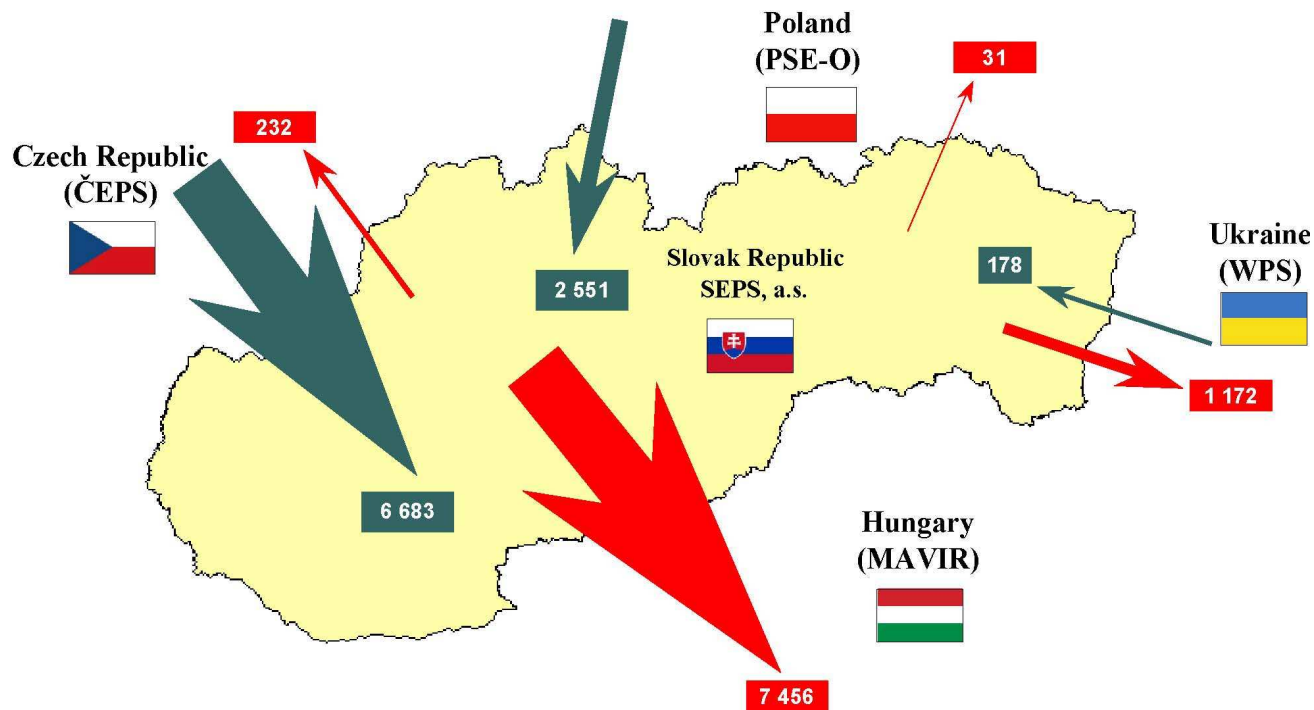
2 x 400 kV vedenie Veľký Ďur (Mochovce) – Gabčíkovo
 2 x 400 kV vedenie Lemešany - Moldava

Plánované prepojenia elektrizačných sústav:

1 x 400 kV prepojenie Bošáca – ČR
 2 x 400 kV prepojenie V. Kapušany – Maďarsko
 2 x 400 kV prepojenie Gabčíkovo – Maďarsko
 1 x 400 kV prepojenie R. Sobota - Maďarsko
 2 x 400 kV prepojenie V. Kapušany – Ukrajina
 2 x 400 kV prepojenie Varín - Poľsko

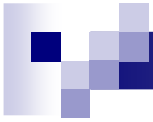
Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky

BEZPEČNOSŤ ZÁSOBOVANIA ELEKTRINOU

Zdroj: SEPS a.s.

Hlavným smerom toku elektriny zostáva naďalej: ČR – SR – MR – balkánske štáty

Koniec

ENERGETICKÁ POLITIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Energetická politika SR (EP) bola schválená uznesením vlády SR č. 29/2006

Je to strategický dokument, ktorý určuje základné ciele a rámce rozvoja energetiky v dlhodobom časovom výhľade

EP je súčasťou národohospodárskej stratégie SR, pretože zabezpečenie trvalo udržateľného ekonomického rastu je podmienené spoľahlivosťou dodávky energie, pri optimálnych nákladoch a primeranej ochrane životného prostredia

EP je východiskom pre smerovanie rozvoja elektroenergetiky, tepelnej energetiky, plynárenstva, ťažby, spracovania a prepravy ropy, ťažby uhlia a využívania obnoviteľných zdrojov energie

Cieľom EP je vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie dostatočného množstva energií, ich efektívne využívanie, bezpečnú a plynulú dodávku, maximalizáciu úspor na strane spotreby a udržateľný rozvoj a boj proti zmene klímy